СВОБОДА SVOBODA

УКРАЇНСЬКИЙ ДНЕВНИК — UKRAINIAN DAILY

УРЯДОВИЙ ОРГАН ЗАПОМОГОВОЇ ОРГАНІЗАЦІЇ УКРАЇНСЬКИЙ НАРОДНИЙ СОЮЗ В ЗЛУЧЕНИХ ДЕРЖАВАХ АМЕРИКИ.

OFFICIAL ORGAN OF THE UKRAINIAN NATIONAL ASSOCIATION, Inc.

ТРИ ЦЕНТИ. РІК XLII. Ч. 88. Джерзи Сіті, Н. Дж., понеділок, 16 квітня 1934. VOL. XLII. No. 88. Jersey City, N. J., Monday, April 16, 1934. THREE CENTS.

СЕНАТ ДАЛІ ЗБІЛЬШУЄ ПОДАТКИ

ВАШИНҐТОН. — Сенат ухвалив новий податковий проект, котрий, ставши законом, дасть урядови 480 мілiонів долярів більше податку, ніж дають дотеперішні закони.

Ухвала сенату дає урядови можливість зібрати 220 мілiонів долярів більше, ніж ухвала палати послів з попереднього дня.

Про настрій сенату свідчить факт, що проти цього проекту заявилися всього 7 републиканців. Всі демократи були за проєкт.

ВЕЛИКА ОВАЦІЯ ДЛЯ ПРЕЗИДЕНТА ПРИ ПОВОРОТІ ДО СТОЛИЦІ.

ВАШИНҐТОН. — Величезна юрба народу, яку обчислюють на 3,000 душ, зібралася витати президента Рузвелта при його приїзді до Вашинґтону на Юніон стейшен з його двотижневого вакаційного побуту на яхті мілiонера Астора.

Між демонстрантами на стації було коло двіста конґресменів та трицять сенаторів, які примаширували з юрбою й моряцькою музикою з Капитол Плаза на залізничу стацію. Президент відповідав на привитання жартобливою промовою, в котрій складав кондоленції сенаторам і конґресменам, що з його поворотом скінчилася їх забава.

СТРАЙК АВТОМОБІЛЬНИХ РОБІТНИКІВ ПОЧАВСЯ.

ДІТРОЙТ. — Коло 3,000 робітників, занятих виробом наряддя, вживаного до виробу авт, покинули в пятницю роботу.

Заходи їх юнії, щоби поширити страйк на інші автомобільні фабрики, має добрі вигляди на успіх.

Заряд фабрики автомобілів Гудсона погодився з юнією, звязаною з Американською Федерацією Праці, та запобіг страйкови своїх робітників.

ПРОБУЮТЬ ПІДВОДНУ ЛОДКУ НА ВЕЛИКУ ПОДОРОЖ.

ПОРТ ОФ СПЕЙН (Трінідад). — Американська фльота висилає підводну лодку „Кашелот" у безперервну подорож до Портсмуту, в Ню Гемшір, щоби випробувати, чи вона потрапить відбути подорож двох тисяч миль.

ДЕМОНСТРАЦІЇ СТУДЕНТІВ ПРОТИ ВІЙНИ.

НЮ ЙОРК. — Студентська Ліґа для Промислової Демократії і Краєва Студентська Ліґа влаштували в пятницю одно-годинний „страйк" проти війни.

У демонстрації перед Міським Каледжом узяли участь коло 15,000 студентів. Тут прийшло було до деякого нарушення спокою. Зрештою „страйк" відбувся спокійно. Тільки в университеті ім. Джана Гопкінса та в Гарвардськім университеті прийшло до бійок між студентами, які противляться війні, та студентами, прихильними їй.

ВЕЛИКИЙ СКАНДАЛ ЗА БЕЗПРАВНІ ВПЛИВИ НА ЗАКОНОДАВЦІВ.

ОЛБАНІ. — Сенат стейтової леґіслятури постановив розслідити впливання великих підприємств на законодавців, на слід котрого леґіслятура попала через звязки стейтового сенатора Теера з одною ґазовою й електричною компанією.

Слідчий комітет сенату вже завізвав на зізнання 150 свідків.

РОЗКРИВАЮТЬ ДАЛІ СКАНДАЛИ В ЗАРЯДІ НЮ ЙОРКУ.

НЮ ЙОРК. — Лікарська палата робить публичний закид, що Макс Шнелер, котрий минулого місяця був іменований лікарем дому поправи на Острові Гарта, не має дозволу на практикування медицини.

Як ці закиди піднято публично, Шнелер пробував поповнити самовбивство.

БРАЗИЛІЙСЬКІ УКРАЇНЦД ВИТАЮТЬ У. Н. СОЮЗ З ПРИВОДУ ЮВИЛЕЮ.

ПОРТО УНІОН (Бразилія). — З приводу 40-літнього ювилею існування У. Н. Союза пише „Український Хлібороб" у ч. 13, з 24 березня ц. р.:

„Найстарша в Північній Америці українська запомогова орґанізація, „Український Народний Союз", обходить цього року сороклітній ювилей свого існування. Є це найбільше заслужена орґанізація, яка зробила багато добра не тільки для тамошньої української іміґрації, але й для української справи взагалі. Не забуває і за потреби Старого Краю, видаючи грубі тисячі долярів на ріжні цілі, а в першу чергу на „Рідну Школу", „Просвіту", Українських Інвалідів і ін. „Український Народний Союз" має сьогодня двацять тисяч членів старших, десять тисяч молоді і розпоряджає поверх тримілiоновим майном та має власну щоденну ґазету, яка називається „Свобода". Це висліди довгої і невсипущої сороклітньої праці.

„З нагоди сороклітнього ювилею „Українського Союзу" в Америці „Український Союз у Бразилії" і Редакція „Українського Хлібороба" шлють свій братерський щиро-сердечний привіт та побажання ще світлішого розвою і ще кращих успіхів у праці для добра української справи".

73-ЛІТНЯ ЖІНКА МОЛОДІЄ.

Марія Анна Еліот з Вівертон в Онтаріо дістає втрете зуби, її досивілий волос чорніє й вона почувається щораз молодшою. Від трох років вона була майже зовсім сліпою, а тепер починає щораз краще бачити. Цим цікавим явищем заінтересувалися лікарські круги.

ЗАСУДИЛИ СВЯЩЕНИКА.

Шість місяців тюрми дістав у Торонті римо-католицький священик Пітер Барт, 36-літній учитель грецької фільософії в колеґії св. Михаїла, за кримінальну недбалість, якої допустився 21 серпня, коли переїхав 15-літнього хлопця. Священика судили вже другий раз за це вбивство. За першим разом лава присяглих не погодилася на присуд, за другим разом лава присяглих зменшила обвинувачення на „кримінальну недбалість". У своїм зізнанню священик признався, що випив дві чарки перед випадком, однакож не був пяний, як то говорили інші свідки.

ОГРАБИЛИ І ПРИВЯЗАЛИ ДО СТОВПА.

Грабіжники заманили до одного порожного будинку у Вінніпеґу 21-літнього Т. Вотерса, там ограбили його з 40 долярів, що були при ньому, привязали його до стовпа й відійшли. Аж сім годин пізніше Вотерсови вдалося відвязати себе й повідомити поліцію про свою приґоду.

ВБИВ БРАТА, ЩОБ ЗАГАРБАТИ ЙОГО МАЙНО.

В селі Лойова коло Делятина Степан Пліщук убив свойого умовохорого 18-літнього брата Дмитра Пліщука. Як виявилося у слідстві, оба браття, Степан і Дмитро Пліщуки, були спільними спадкоємцями великого майна по батьках і Степан, хотячи загарбати усе майно, доконав цього каїнового злочину.

ВИБУХ ПІДЧАС ОПЕРАЦІЇ ДИТИНИ.

Німецька преса повідомляє про жахливий випадок, що трапився в университетській клініці в Берліні. Ото у хвилині, коли лікарі переводили операцію на якійсь дитині, трісла сильно нагріта велика жарівка, а повітря, пересичене етером і киснем, стануло в полумї. Сильний вибух убив дитину, що лежала на операційному столі, а лікарі і пістунки, що були при операції, смертельно попеклися.

ВБИВ ШВАҐРА.

В Добромилі, пов. Яворів, 30-літній Ілько Кулик стрілив двічі підчас суперечки з револьвера до свойого шваґра Василя Карпи. Важко ранений Карпа в карк і в груди згинув на місці. Вбивника арештовано.

ЗАТРУЇВСЯ СТРИХНІНОЮ.

18-літний Яків Місько з села Лудин, столинського повіту, полював на лиси, влаштовуючи на них засідки, при чому труїв їх стрихніною. В тій цілі тримав у хаті отрую, змішану зі смальцем. Хлопець через необережність наївся хліба зі смальцем, змішаним зі стрихніною, внаслідок чого згинув за кілька хвилин у страшних муках.

ЗАГРОЗА ЛЕДНЯКІВ.

Прибережна сторожа подає, що ще ніколи не пливало на північній частині Атлянтійського океану таке число ледняків, як цього року. За обчисленням заряду сторожі, коло 630 ледняків сплинуть цього року з підбігунових околиць на полудне.

І ПРО ГРОШІ ЛЮДИ ЗАБУВАЮТЬ.

У канадійських банках під цю пору знаходяться понад два з половиною мілiони долярів, по які ніхто не зголошується. Така сума залеглих грошей призбиралася по канадійських банках за минулих пять років. Що сталося з тими людьми, що вложили до банку гроші і не зголошуються по них, ані не відзиваються на листи від банків, ніхто не знає. Можливо, що деякі з них повмирали, або повиїздили за границю на довгий час.

ФАБРИКА ФАЛЬШИВИХ ГРОШЕЙ НА СЕЛІ.

В Довжці коло Калуша викрила поліція у Дмитра Галущака фабрику фальшивих срібних монет. Підчас ревізії знайдено в мешканні ріжне приладдя до фальшування грошей та більшу скількість готових уже монет. І так знайдено 39 десятьзлотівок, 138 двозлотівок, 106 однозлотівок, а також велику скількість ще не викінчених монет. Фальшиві гроші були дуже подібні до правдивих і ріжнилися тільки звуком. Усі фальсифікати сконфісковано, а Галущака арештовано й відставлено до судових арештів у Калуші.

ТРАГЕДІЯ ЗАВЕДЕНОЇ ДІВЧИНИ.

В Здолбунові трапився випадок, який викликав у місті пригноблююче враження. Дівчина Яніна Герман-Дементієва опинилася в вагітному стані з вини одного місцевого урядника, який звів її, обіцяючи оженитись. Боючись ганьби, дівчина кинулась до криниці, і втонула. При втопленій знайшли лист до матері, в якому вона просить її вибачення.

ТРИ СТОЛІТТЯ БЕЗ ДІВЧАТ.

В Менчестері (Англія) жиє якась родина Белфлойжів. В лютім ц. р. вродився в цій родині хлопець. Самі ці народини не цікавилиб нікого, якби не те, що, почавши від 1600 року, в цілій цій родині не вродилася ніколи ні одна дівчина. Явищем цим заціцкавилися вчені лікарі і почали вести окремі досліди, щоби розвязати ту прецікаву тайну, але дарма. Як бачимо, то природа має ще тисячі ріжних тайн і примх, які люди не так ще скоро зрозуміють.

СТРІЛЯЄ У ВІКНА ФАРМЕРІВ.

В йорктонськім окрузі, в Саскачевані, якийсь осібняк ходить по фармах і вечорами стріляє у вікна фармерських помешкань. Серед фармерів панує переляк. Недавно мабуть той самий осібняк застрілив крізь вікно українського фармера Антона Журавля і його жінку, як вони сиділи при вечері. Влада призначила $1,000 нагороди, хто зловить або поможе зловити того бандита.

Т. С. Л. — БУДУЄ ДОМИ.

„Польське Слово" подає, що, не зважаючи на крізу, Т-во Школи Людовей в останніх місяцях побудувало низку людових домів у східній Галичині. Такі доми побудовано: в Бориничах (пов. Бібрка), Вадовицях (пов. Дрогобич), Чабарівці (пов. Копичинці), Миколаєві (пов. Бібрка). Кромі цього Т. С. Л. перебрало на власність дім людови в Ґермаківці (пов. Борщів), та приступило до будови людового дому в Новосілці Епископській (п. Борщів). Цей останній дім побудовано зі збірки „дар народови 3-го мая", яку зложив корпус офіцирів і підофіцирів львівського окружного корпусу.

НЕЗЛА КАРА НА ЛЮБОВНОГО СУПЕРНИКА.

Багатий купець Бернард Копельман з Варшави мав дуже гарну дружину. Раз Копельман примушений був інтересами виїхати на деякий час з Варшави. Один з його товаришів написав йому, що дружина його гостює у себе якогось любчика. Копельман приїхав одної ночі зовсім несподівано і дійсно — прихопив любчика у спальні своєї жінки. Прикликавши собі до помочі двох своїх крамничних помічників, побив Копельман того любчика до непритомности, а опісля звязав йому руки і ноги та вкинув до комірки з вуглям, де й передержав його 10 днів, даючи йому тільки два рази денно по одному оселедцеви й по кускови чорного хліба. Одначе ціла та справа згодом виявилась і тепер прокуратура потягне Копельмана за самовільне позбавлення вільности другої людини.

З РОДИННИХ ТРАГЕДІЙ ПО НАШИХ СЕЛАХ.

В селі Гуменниках, рівенського повіту, знайшли в стодолі повішену селянку Климчукову. Виявилося, що підчас сварки між нею і мужем Остапом Климчуком останній задушив її, а потім, щоби замаскувати злочин, повісив жінку в стодолі. Климчука арештували.

ВПЕРТА САМОВБИВНИЦЯ.

Анна Рудольфівна, літ 28, зі Станиславова, виїхала до недалекого села Дубовець, де намагалася кинутись під поїзд. Вартівники, що переходили туди, побачили Рудольфівну і перешкодили їй у самогубстві. Тоді Рудольфівна пішла до Дністра і скочила у воду, але вартівники, що перешкодили їй у самогубстві на залізничому шляху, витягнули її з води. По приверненні її до притомности вперта самогубниця заявила, що вона таки відбере собі життя, а за причину подала невилічиму недугу і нужду.

АРЕШТАМ УКРАЇНЦІВ ПІД ПОЛЬЩЕЮ НЕМА КІНЦЯ

СТАНИСЛАВІВ (Західня Україна). — По всіх українських землях під Польщею продовжуються арешти українських громадян під закидом приналежности до Орґанізації Українських Націоналістів. День за днем оголошують українські часописи польські засуди за ту приналежність. Тепер переведено на більшу скалю арешти в Станиславівщині. Вже засуджено двох молодих селян, а то Дмитра Черевка з Розсільної, надвірянського повіту, і Стефана Гаврилюка з Глубокого, станиславівського повіту, на 3 роки тюрми за здогадну приналежність до ОУН і розліплювання по селах летючки ОУН під заголовком „Український Народе".

ЗРАЗКОВІ НАРОДНІ УБРАННЯ.

ЛЬВІВ. — Ідучи назустріч загальному бажанню віднови по селах і містах українську ношу, Мистецька Комісія Українського Жіночого Конґресу розписала конкурс на зразкове чисто народне, чи змодернізоване убрання. Вже виконала один такий зразок наша славна артистка-малярка Олена Кульчицька. Зразок скомпонований на мотивах полтавської селянської ноші.

Другий зразок — це проєкт п. Мих. Стефановича на міщанське убрання. Він є оснований почасти на історичних мотивах з козацької доби.

ВЗИВАЮТЬ НА ЖІНОЧИЙ КОНҐРЕС.

ЛЬВІВ. — Проголошено новий поклик, підписаний самими передовими жінками з Західньої України, що взиває українське жіноцтво з Америки, Канади, Бразилії й Арґентини прибути на Український Жіночий Конґрес, який відбудеться в Станиславові в днях від 23 до 27 червня. У відозві знаходимо між іншим таке: „Конґрес вкаже українській жінці її ролю в змаганнях Нації. Він освідомить нам нашу велику відповідальність перед Народом, як громадянок і матерей нових українських поколінь. А разом з тим він пригадає цілому громадянству, що для виповнення своїх великих завдань українська жінка мусить користатися серед власного суспільства повною рівноправністю на всіх ділянках життя та впливом на його формування".

УКРАЇНСЬКІ МУЗИКИ-ПРОФЕСІОНАЛІСТИ ОРҐАНІЗУЮТЬСЯ.

ЛЬВІВ. — Відбулися перші збори ново зорґанізованого Товариства „Союз Українських Професійних Музик".

УКРАЇНСЬКИЙ СПІВАК У БЕРЛІНІ.

БЕРЛІН. — Дня 24 березня відбувся в Берліні концерт українського співака Андрієнка перед численно зібраною німецькою й українською публикою, між якою було видно кілька визначних осіб з політичного й військового світа.

ДИКТАТОРИ БАЖАЮТЬ СОБІ СПОКОЮ.

РИМ. — Мусоліні заявив американському кореспондентови, що він не має часу навіть думати про війну, бо занятий економічною відбудовою Італії. Він є теж того переконання, що помилково думають ті, котрі порівнують теперішні часи з воєнним напруженням з 1914 року. Мусоліні не добачує ніякої воєнної небезпеки, принаймні тепер.

БЕРЛІН. — Начальник пресового бюра твердить, що імперіялізм є чужий Гітлерови. Він не думає про війну. За 15 літ уважатиме світ Гітлера найбільшим державним мужем, котрий дбав про замирення Европи і її ратунок.

ПРОТИ ВОРОЖБИЦТВА.

БЕРЛІН. — Наці потягнуть до суду і каратимуть кождого, що займається професійно ворожбицтвом і ворожать з рук, звізд і т. п.

СТОТИСЯЧНИЙ ТРАКТОР.

МОСКВА (Росія). — Зі Сталінґраду прийшла телеґрама, що там випущено з фабрики стотисячний трактор. З того приводу появилися величезні статі по ґазетах, а крім того уряд улаштував ріжні паради. Пригадують слова Леніна, котрий заявив, що якби сповнилася мрія і Совіти могли випродукувати 100,000 тракторів, то тоді пересічний селянин став би відразу комуністом.

ПОЛЬЩА Й ФРАНЦІЯ.

ВАРШАВА (Польща). — Якийсь час було слідне напруження між такими приятелями як Польща і Франція. Та тепер заноситься на те, що те все буде направлене. До Варшави приїжджає французький міністер закордонних справ, Барту, а польська преса вже тепер заповідає йому щирий привіт, хоч ще недавно громила Францію.

БЕЗРОБІТТЯ ЗМЕНШУЄТЬСЯ.

ЖЕНЕВА (Швайцарія). — Міжнародне робітниче бюро при Лізі Націй стверджує, що майже в усіх державах світа роботи зросли і зліквідовано трохи безробіття, Найбільшими осягами може похвалитись Німеччина.

"SVOBODA" (LIBERTY)
FOUNDED 1893
Ukrainian newspaper published daily except Sundays and holidays at 81-83 Grand Street, Jersey City, N. J.
Owned by the Ukrainian National Association, Inc.

Edited by Editorial Committee.

Entered as Second Class Mail Matter at the Post Office of Jersey City, N. J. on March 30, 1911 under the Act of March 8, 1879.

Accepted for mailing at special rate of postage provided for in Section 1103 of the Act of October 3, 1917, authorized July 31, 1918.

За оголошення редакція не відповідає.

За кожду зміну адреси платиться 10 центів.

З Канади належить посилати гроші лише на т. зв. Foreign Money Order.

Тел. „Свободи": BErgen 4-0237. — Тел. У. Н. Союза: BErgen 4-1016.

Адреса: "SVOBODA", P. O. BOX 346, JERSEY CITY, N. J.

З МОЗКОМ, ЧИ БЕЗ НЬОГО

Від довгого часу наступають з ріжних боків на „мозковий трост", котрий, як кажуть, кермує цілою діяльністю уряду у Вашинґтоні. Донелд Р. Річберґ, ґенеральний дорадник Н. Р. А., відповідав на ці закиди промовою, яку передано через радіо, а яка закінчилася заявою, що вартувалоб перевести голосування щодо цього, чи американське громадянство дійсно залякане, що державою кермує влада з мозком.

Річберґ признає, що влада з мозком непотрібна тим, котрі думають, що набуте чи одідичене багатство заступає знання і думання. Вона непотрібна тим, котрі завжди чигають на хаос, котрі розвязують усякі проблеми під кутом гістерії: надзвичайного оптимізму, або цілковитої розпуки. Не потребують мозку ті, котрі думають, що всякі конструктивні пляни поправи суспільних відносин можна заступити армією і насильством, опертим на тій армії. Теж не бажають собі розуму й повільної розвязки економічних проблем неосвічені, збіднілі верстви, які бажалиб негайної зміни. Вони не хочуть брати під увагу, що треба довшого часу, щоби перемінити людську психольоґію, щоби змусити кождого виконувати певні зобовязання супроти ближнього. І тому пруть до негайного знищення існуючого суспільного порядку. А тимчасом людська природа не змінилася з такою скорістю, як наступили економічні зміни в останніх 50 роках. Цеж допера теперішнє покоління має перший раз в історії розвязати такий дивогляд, як крізу через обильність. І не диво, що в такім важкім положенні є велике поле до попису для реакційного індивідуалізму і соціялістичних фантазій. Тому ріжні промислові й фінансові пявки, які тільки думають „про старі добрі часи", себто про безконтрольну спекуляцію і продукцію та конкуренційну боротьбу, є теж проти мозку. І вони є за негайну зміну, а проти повільної розвязки економічної крізи, плянованої „мозковим тростом". А тимчасом отой „мозок", без армій „чорних, жовтих чи червоних сорочок" і без диктатури, таки крок за кроком обєднує продуцентів і консументів, робітників і працедавців біля нової засади, що їхня праця чи їхні капітали та продукція й розподіл мають служити в першій мірі потребам нації чи держави. І все те діється по добрій волі, без нарушення конституції краю, шляхом арґументації, що отсе переживаємо економічну революцію, яку можна розвязати тільки думанням, мозком. Але з тим додатком, що того мозку може не бути в професорів каледжів, а зате може він бути у людей з малою освітою, але в таких, що вміють спільно з іншими працювати, їх обєднувати та здобувати собі їхнє довіря.

„СЛАВЯНСЬКЕ БРАТЕРСТВО"

(Лист з Праги).

Малий чеський нарід, оточений з трох сторін німецьким морем, не загинув і врешті в часі світової війни вибовров собі державну незалежність. Знаємо, що головною підоймою чеського національного відродження був господарський розвиток. Чехи, які перед 50 роками були переважно народом селянським — хліборобським, поставили собі мету: взяти торговлю і промисл у знімчених містах до своїх рук. Плянова довголітня праця вдалася. Тасама Прага, в якій перед півстоліттям панували Німці, тепер має Німців лише 4 відсотки. Тесаме сталося з іншими містами в Чехи.

Але не тільки праця економічна удержала Чехів при життю, як осібний нарід. Велику ролю відограла також **славянська ідея,** віра в братерство славянських народів, які, мовляв, не дадуть загинути своїм братам-Чехам. Само собою, Чехи найбільше мріяли про поміч від царської Росії, як „опікуна славянських народів". Деякі чеські політики перед світовою війною, як напр. відомий націоналіст Крамарж, ішли так далеко, що для здобуття ласки Росії та Поляків зовсім нехтували Українців, жертвували 40 міліонів нашого, таки славянського народу, на поїд Москві та Варшаві. На так званім „Славянськім Зїзді" в Празі 1910 року представники московських, польських і чеських націоналістів проголосили були українську справу за „німецьку інтриґу".

Факти показали, що царська Росія не журилася долею „славянських братів". У світовій війні був російський плян поставити чеським королем одного з князів Романових, а то й зовсім прилучити Чехію до великої неділимої Росії, як „Празьку ґубернію". Від московського кнута вратувала Чехів тільки російська революція 1917-го року. Російські комуністи ще менше мали симпатій до „братів-Славян", ніж царська Росія. Від того часу, як до влади в Росії прийшла комуністична партія, в чеськім народі пропала віра в „славянську Росію".

Після перемоги держав Антанти над центральними державами 1918-го року самостійна Чехословаччина стала сусідкою незалежної Польщі. Поміж Чехами були такі політики, які надіялися, що будуть мати союзницю в „славянській Польщі". Але фактично дійшло 1919-го року до польсько-чеської війни за мішану чесько-польську провінцію Тешин. Ця провінція лишилася при Чехословаччині. Але Поляки не хочуть і до нині миритися з тим, що 100 тисяч польської людности перебуває в межах чужої чеської держави. Коли 1919-го року спитав один журналіст Пілсудського, з ким із сусідів Польщі булаб війна найпопулярніша між Поляками, то він відповів: **„Безперечно з Чехами".**

Минуло 15 років від того часу, коли Поляки мусіли віддати Тешин Чехословаччині. Ці 100 тисяч Поляків у Чехословаччині мають забезпечені всі свої національні, культурні та політичні права. Колиб Українці під Польщею або під Румунією мали хоч сотну частину тих прав, що Поляки в Чехословаччині, то вони моглиби почувати себе не рабами, а рівними громадянами, хоч і чужої держави. Але Полякам усе мало! Польська преса в Варшаві, Кракові та у Львові пише несотворені річи про „чеський терор" над „польськими родаками". Польський консуль Свєжбінський в Ужгороді писав недавно статті проти чеського міністра закордонних справ Бенеша, в москвофільськім часописі „Карпаторусскій Голос" і давав гроші на піддержку москвофільства між Українцями.

Чехи терпеливо зносили всякі напади польської преси. Чехословаччина побоюється Австрії, Німеччини і Мадярщини і хоче мати добрі відносини з Польщею за **ксяку ціну.** Але Пілсудський, після свого пакту про ненапад з Ґітлером та зі сталіном, уявив, що він може собі дозволити тепер поміститися на Чехах за Тешин. Для того вибрано пятнацяті роковини чесько-польського конфлікту за Тешин, що минули у лютім 1934-го року. З приводу нападів польської преси на Чехословаччину Чехи протестували у себе і в Варшаві. Але вони не хотіли робити „багато галасу знечевя". Навпаки, щоби залагодити недавні пресові сутички, чеські наукові й військові кола відсвяткували в Празі іменини Пілсудського 19-го березня. Ґенерал Блага, військовий порадник президента Масарика, виголосив промову, в якій вихваляв заслуги Пілсудського перед Польщею.

Інший харатер мали „Іменини маршала" у Варшаві. Того самого вечора юрба пілсудчиків повибивала вікна в чеськім консуляті та в посольстві... Чеські часописи пишуть, що польська поліція зявилася до чеського посольства тільки тоді, коли вже „робота" була зроблена, хоч поліціянтів було на вулицях Варшави повно.

Так виглядає „славянське братерство" на практиці.

С. Н.

ПРО НУЖДУ НА ПОЛІССЮ

(Надіслане з краю).

Полісся — це країна ріки Припяті, річок та багон. Припять впливає до Дніпра. На правім її березі жиють Українці, а на лівім переважно Білорусини.

Поліщуки — це нарід незвичайно бідний і темний, але чесний і спосібний.

Польська влада ломить собі голову над тим, що з цим бідним Поліссям робити. Бажала би його осушити, а на позисканих в цей спосіб дуже урожайних теренах поселити Мазурів.

І справді, можнаб цей плян виконати, лише в тім однім біда, що... нема дрібних.

Користаючи з темноти Поліщуків, кинулися на них з великим завзяттям большевики і допровадили декуди до великих забурень, що покінчилися стріляниною та шибеницями. Але навіть польській пресі про це не було вільно писати.

Принагідні польські та інші чужі подорожні не могли начудуватися красою надприпятянських лісів, лугів та багон, повних звірини і міліонів водної пташні.

Декотрі чужинці порівнювали ті сторони з дикими джунґлями в анґлійських Індіях. Імпонувала їм особливо чудова краса нашого Полісся.

В останніх роках було кілька таких наших галицьких смільчаків, що пустилися легкими складаними човнами здовж Припяті, котра декуди так підчас літа висихає, що треба було ті човни переносити. Але зате плавали вони і по двох великих озерах, через котрі Припять перепливає. І так, хто з нас знає, наприклад, про одно наше велике озеро, що зветься **„Нобель",** так, як той славний Скандинавець, винахідник динаміту, що оснував нагороду свого імени?

Багато ще краси має наша Рідна Земля, котрої то краси ми ще не знаємо, так як напр. не уміємо оцінити нашого рідного гуцульського промислу, про котрий щойно чужинці отвирають нам очи.

Не зашкодить у всякому разі перечитати і це, що наші сусіди пишуть про наше Полісся, дарма, що і вони звуть його „нашим", то є своїм, подібно, як пишуть і про „нашон Гуцульщизнен".

„Ґазета Варшавска" оголосила у своїм часі інтересну статтю під заголовком **„Нендза полеска".** Ми тут її наведемо в перекладі.

—o—

У тому царстві багон, повному одностайности і суму, пливе життя сіро і безбарвно. Широкі рівнини з сіножатями і лісами, ліниві води і неврожайна земля не причиняються до того, щоб розвинути в Поліщуках забагато енерґії. **Інґеренція** (вмішання) **держави,** що сягає глибоко в приватне життя місцевої суспільности, **придушує** останки самостійности. (Зважмо, що так пише **польський,** варшавський часопис. — Ю. Г.)

Серед тих відносин, при пасивности (неповорушности) Поліщука і при бракови національного освідомлення — можна з нього і це і те зробити. Перед війною поліські містечка, які числять нераз і **90%** Жидів — дуже легко обмосковлювали його.

Тепер Українці (Русіні) стараються з усіх сил, щоби при помочі „Просвіти" та кооператив зробити з Поліщука — Українця.

Не забувають про нього і комуністи, котрі за гроші сусідньої держави (то є: Совітів, — Ю. Г.) а при допомозі Жидів, стараються зробити його своїм прихильником та використати його для своїх цілей.

Загально знана поліська нужда дуже помагає тим їх намаганням. Біля трицять тисяч ґаздівств на Поліссю не має уже в грудні збіжа на хліб; пізніше харчується лише бараболею, а на переднівку голодує.

З причини застою в промислі і торговлі — нема заробків. Відсотки від довгів та податки зїдають цілий дохід Поліщуків. І так бачимо тепер масовий поворот до дома робленого полотна, до личаків (капців з лика, **кресала** і освітлювання хат смоляними трісками. Нераз висушений **вюн** (така риба) з перетягненим через нього бавовняним шнурочком **заступає лямпу.**

Робота рільничих організацій завмирає постепенно, а соймики відчувають чимраз більший брак готівки. Не краще від селян почуває себе ремісник, купець і робітник-інтеліґент.

На тлі того сірого життя і нужди — відбивають час від часу викривані дефравдації.

Однакож пригноблений нуждою Поліщук не цікавиться цим, і лише дивується, як може хто на тім біднім Поліссю іще що украсти. А вжеж на протязі кількох останніх літ здефравдовано у берестейськім маґістраті, тамошній технічній школі, поліськім воєвідстві, бюрі мелійорації Полісся та в державній ґімназії понад **триста тисяч злотих!**

У цьому році зістала польська суспільність збентежена нападами на почту в Камянці Листовськім, Березі Картузькій та плянованим нападом на почту в Берестю, котрий зістав однак завчасу владою викритий. Ще більше схвилювання викликала в серпні 1933 р. відомість про приготовлюване повстання в кобринськім повіті. Та справа закінчилася наглим судом та засудженням виновників на досмертну тюрму з виїмком обвинуваченої Жидівки, котрої справу відослано перед звичайний суд.

Велику сензацію викликало в столиці Полісся, Берестю, завішення в урядуванню цілої низки урядовців бюра мелійораційного для Полісся.

Частина з них дістає пенсію та жде на остаточне полагодження цеї справи. В звязку з тим стоять поголоски про перенесення бюра мелійораційного до Варшави (гарна то буде меліорація — то є відводнення ґрунтів, реґуляція рік і т. і. на Поліссю з... Варшави! — Ю. Г.). На такім полагодженні справи найбільше втратить само Полісся.

Ті однак, що рожево глядять на світ, сподіваються направи господарської ситуації зокрема по останнім господарськім зїзді Бебеків (урядової партії) в Берестю. І це правда, що учасники більше собі хвалили даремні харчі, ніж ухвалені розолюції. Бебецькі посли з Варшави, що були на тім зїзді, обіцяли місту Берестю один міліон на інвестиції. (Але скільки ще з того в Берестю вкрадуть? — Ю. Г.) Зрештою Берестейці дуже сумніваються, щоби їхній маґістрат побачив ті гроші.

У Берестю є специяльні відносини: при шпиталю удержується дорогу оранжерію (огріваний у зимі дім з полудневими ростинами!), радні роблять собі поїздки міськими автами, збудовано на 4 кільометри довгі водопроводи з Буга, а потім — почали брати воду з іншого місця і т. і.

Але чи на те все вистане грошей — журяться ті, що платять податки.

А за гріш на Поліссю чимраз трудніше. Навіть державна позичка, не зважаючи на великий натиск державних і самоврядних властей, дала з цілого поліського воєвідства лише кілька міліонів, тай то лише в деклараціях (заявах), а як прийдеться платити, то не буде з чого.

Серед тих тяжких відносин лише Жиди дають собі раду: вони зорґанізували при допомозі залізничників крадіж і продаж шкір, пересиланих з Совітів через Польщу до Німеччини. Велике число винуватців арештовано.

Подав Ю. Г-ко.

ВІДПОКУТУВАВ

(Оповідання з козацьких часів).

(19

На знак, даний ракетою, козаки Грибовича позіскакували з коней і загреміла мушкетова сальва. Вистріливши мушкети, сотня Грибовича кинула їх на землю. З пістолею в лівій руці, з ножем у правій, кинулися на вал. На валі, хто не впав поцілений кулею, стояв остовпілий, бо не годен був збагнути, що сталося. Все ще гадав, що то прийшли свої, і не розумів, як вони могли привитати табор смертоносною сальвою. Всі вони стали жертвами ножів.

Перший на вал вдерся бородатий провідник. Він свого мушкета не кинув. Держачи його за цівку, гатив ним на всі боки. Смерть від тих ударів бувала певніша, як від ножів. Очищуючи так перед собою шлях, посувався валом у східну сторону табору. Він знав, що тут буде потрібна поміч для Запорожців, що схочуть вдертися на вал. Тут вал був найвищий і найстрімкіший.

Атака на զади табору, була також знаком до наступу трох інших частин Запорожців. Позіскакували з коней, полишаючи їх по вісім в руках одного, підбігли до валів. Хто з них зазрів якого вартового, випалив з мушкета. Всі метнулися лізти на вал, полишаючи вистрілені мушкети на землі. За хвилину кипів бій на цілім обвалованню табору.

Найслабший бій, майже жаден, був на фронті табору. Там Запорожці дуже скоро позіскакували вниз і вдерлися в середину табору. Хвилину пізніше сталося так позаду. Найтяжче ішло Запорожцям на східнім валі, бо там були зібрані всі офіцири таборового поготівля, граючи цілу ніч в карти. Саме там на вал пхалася сотня Заприводи. Сотник, що виліз на рамена одного свого Запорожця, вже одним коліном став на вал. Якийсь офіцир пхнув шпадою, щоби його пробити. Запривода заслонився рукою і похилився взад. Шпада прошибла рамя. Сотник втратив рівновагу і падав. Тоді над ним зявилося кудлате лице страшного стрільця. Його рука вхопила сотника за ковнір і витягла на вал. Запривода добув другою рукою пістолю і офіцирови, котрий тепер шпаду справив до стрільця, стрілив в лице. Офіцир впав. На нього впав стрілець, пробитий ззаду шпадою другого офіцира. Сего Запривода повалив ударом кольби пістолі в тімя. Вихопив з плечей стрільця шпаду і кинувся з нею разом із своїми хлопцями вниз.

Коли Ляхи вчули, що над рікою бють гармати, паніка в таборі стала загальною і про оборону вже ніхто не думав. Цілий табор здався.

Коло полковника стали збиратися сотники. Також прийшов Запривода з перевязаним раменем і скривлений, бо боліло його.

— Ти тяжко скалічений? — спитав полковник. — Була би шкода, бо я тебе хотів вислати з двома сотнями на ріку, щоби покінчити з тою рештою.

— Рамя лише проколене. І то непотрібне, бо ліве.

— То добре. Підеш. Вибери собі когось, що заступив би тебе, як би по дорозі показалося, що твоя рана не така пуста. Грибович піде з двома сотнями перейматі ту польську підмогу, що поспішає сюди. Поведе його той, що нас сюди привів. Де він? Чому ще не прийшов сюди?

— Той кудлатий медвідь? — спитав один сотник.

— Той! Ви бачили його?

— Я бачив його в останній хвилі, — перебив Запривода. — Впав коло мене, пробитий отсею шпадою, що в моїй руці. Пробив його офіцир. Я шпаду виймив з тіла небіжчика і нею многократно пімстив його смерть.

— Де се сталося? — спитав полковник.

Запривода завів полковника й інших на вал. Стрілець ще лежав так, як впав був. Його обернули горілиць. Ще жив, бо розплющив очи. З уст ішла кров, заливала бороду. Полковник присів коло нього, взяв за руку і, стискаючи її, промовив зворушений:

— Ти дав нам світлу побіду, друже. Зараз оглянемо твою рану. Вона мабуть не дуже небезпечна.

— Послухайте, полковнику, що скажу, бо то мої останні слова, — поволи вистогнав ранений. — Кождому, хто про мене питав би, скажіть, що я відпокутував мої гріхи... Чи не так? Може моя покута була ще замала?

— Друже! — відповів полковник. — Ти вже давно відпокутував.

— То її душа не відвернеться від мене, як зійдемося на тім світі?

— Вонаж знає, як гірко ти покутував.

Лице вмираючого засяло усмішкою вдоволення. Заприводі й іншим вже не видалося таке страшне, дике, звіряче як тоді, коли він вистрілював пушкарів польської гармати. Ще раз глибоко зітхнув і ті, що його обступили, помолилися за його душу. Показалося, що шпада прошила його наскрізь. Всі дивувалися, що ще так довго жив.

— Поховати його окремо і над ним висипати високу могилу! — приказав полковник.

— Хто то? — спитав Запривода полковника, бо думка, що з тим стрільцем бачився при якійсь кровавій пригоді, не давала йому спокою.

(Кінець буде).

— А що, женишся з Даркою?

— Ні.

— Чому?

— Бо вона мене страшно розчарувала. В ґрунтових книгах є того значно менше, зате в метриці значно більше, ніж говорила.

КАСОВИЙ ЗВІТ У. Н. СОЮЗА

за березень 1934 року.

ПРИХІД:

Відділ	Заплатив	Відділ	Заплатив
1.	294.47	194.	14.05
2.	113.21	195.	26.74
3.	47.91	196.	8.31
4.	34.16	197.	11.56
5.	57.87	198.	52.65
6.	28.50	199.	3.72
7.	125.49	200.	52.46
8.	99.78	201.	18.86
9.	60.12	204.	25.59
10.	83.01	205.	17.28
11.	14.14	206.	258.62
12.	93.50	207.	31.82
13.	19.96	208.	31.85
18.	50.82	209.	60.25
19.	1.58	210.	24.20
20.	35.64	211.	109.31
21.	11.53	212.	1.21
22.	20.77	213.	91.26
23.	6.08	214.	30.85
24.	19.60	215.	20.41
25.	7.85	216.	26.57
26.	19.34	217.	66.47
27.	16.52	218.	63.45
28.	66.07	219.	43.25
29.	97.73	220.	105.28
30.	52.08	221.	161.71
31.	34 .40	223.	81.12
32.	1.47	225.	25.78
33.	41.87	226.	1.96
35.	11.25	227.	5.00
36.	68.88	228.	100.93
37.	63.10	229.	31.24
38.	48.65	230.	32.91
39.	75.05	231.	22.45
40.	19.76	232.	8.76
41.	2 3.70	233.	29.51
42.	35.56	234.	70.98
43.	17.87	235.	46.42
44.	66.60	236.	48.26
45.	49.20	237.	81.09
46.	24.22	238.	46.82
47.	31.04	239.	107.68
48.	21.79	241.	35.20
50.	43.24	242.	11.77
52.	23.00	243.	28.10
53.	6.07	245.	31.42
54.	17.20	246.	33.72
55.	12.87	247.	122.25
56.	13.65	248.	32.77
57.	66.30	251.	5.90
58.	17.58	253.	29.97
59.	23.48	254.	45.99
60.	19.78	255.	9.80
61.	4.86	256.	28.52
62.	30.04	257.	24.24
63.	22.16	259.	58.76
64.	51.15	261.	10.54
65.	105.41	262.	7.94
66.	80.13	263.	17.94
67.	57.32	265.	23.74
68.	7.60	266.	57.99
69.	6.77	267.	21.66
70.	84.26	268.	31.84
72.	11.06	269.	7.66
73.	85.66	270.	12.60
74.	15.01	271.	43.29
75.	3.31	273.	110.50
77.	33.06	274.	76.64
78.	73.94	275.	54.48
80.	11.04	276.	76.06
81.	17.87	277.	35.87
83.	42.73	278.	27.77
84.	25.07	280.	56.66
85.	52.97	281.	5.94
86.	95.85	282.	13.97
87.	27.54	283.	77.41
89.	6.99	284.	15.71
90.	149.35	285.	2.32
91.	88.72	286.	60.85
92.	7.27	287.	7.54
93.	30.15	288.	91.19
94.	50.68	289.	4.55
96.	14.06	290.	8.58
97.	11.63	291.	13.46
98.	66.54	292.	53.82
99.	61.53	294.	17.95
100.	1.86	295.	45.87
101.	9.08	296.	47.89
102.	111.48	198.	36.78
103.	10.76	299.	16.44
104.	126.74	300.	79.24
105.	68.69	301.	32.15
106.	87.25	303.	38.92
107.	7.21	304.	30.31
108.	57.36	305.	46.02
109.	57.18	306.	27.28
111.	6.19	308.	47.81
112.	83.23	309.	10.37
113.	10.64	310.	24.71
114.	17.72	311.	6.58
116.	18.42	312.	24.86
117.	40.31	315.	12.04
118.	2.35	316.	37.62
119.	8.32	317.	42.10
120.	91.95	318.	81.17
121.	13.07	319.	33.52
122.	33.33	320.	45.19
123.	69.25	321.	29.64
124.	7.53	322.	18.32
125.	9.69	323.	11.74
126.	21.84	324.	71.87
127.	61.94	325.	8.36
129.	28.86	326.	35.80
130.	60.49	327.	21.36
131.	5.85	328.	3.69
132.	37.54	329.	1.53
133.	117.07	320.	6.68
134.	63.55	331.	32.52
135.	8.52	332.	39.63
136.	77.28	333.	1.41
137.	114.86	335.	16.75
138.	19.74	336.	76.25
139.	49.16	337.	13.24
140.	16.58	338.	87.47
142.	70.62	339.	46.49
143.	32.47	341.	48.67
145.	8.37	342.	139.87
146.	36.52	344.	29.47
147.	199.40	345.	38.93
148.	3.35	347.	7.64
149.	4.89	349.	25.70
150.	11.89	350.	29.75
151.	64.13	352.	38.94
153.	7.00	355.	40.17
154.	42.69	357.	21.61
155.	106.25	358.	41.06
156.	69.59	359.	26.64
160.	12.85	360.	1.62
161.	14.03	361.	123.63
162.	14.67	362.	17.36
163.	36.74	363.	64.05
164.	9.22	364.	130.67
165.	23.15	365.	54.89
167.	22.05	367.	99.37
168.	87.03	368.	6.02
169.	22.83	369.	4.65
170.	89.61	370.	100.79
171.	1.30	371.	50.78
172.	24.14	372.	20.26
175.	28.09	373.	21.47
177.	38.29	375.	20.59
178.	30.03	376.	20.32
179.	38.93	377.	3.51
181.	115.60	379.	4.39
182.	82.59	382.	26.40
183.	16.53	383.	82.18
185.	64.98	384.	44.27
187.	13.87	385.	86.38
188.	24.06	388.	67.49
189.	18.96	392.	9.27
190.	26.46	396.	28.48
191.	19.33	400.	1.49
192.	63.92	401.	12.71
193.	84.87		

З місячних вкладок старих родів обезпечення $13,625.88

Відділ	Заплатив	Відділ	Заплатив
1.	10.93	197.	27.33
2.	120.32	198.	5.61
3.	33.56	199.	5.02
4.	36.31	200.	13.91
5.	81.42	201.	37.45
6.	2.29	202.	77.80
7.	67.46	203.	111.22
8.	86.44	204.	229.07
9.	65.28	205.	6.70
10.	105.52	206.	76.11
11.	26.53	207.	35.17
12.	9.57	208.	2.98
13.	25.10	209.	16.89
15.	6.35	210.	3.96
16.	58.57	211.	19.15
17.	19.10	212.	41.22
18.	48.34	213.	167.65
19.	23.40	214.	4.85
20.	122.38	215.	9.37
21.	110.08	216.	20.75
22.	123.08	217.	290.46
23.	34.19	218.	134.87
24.	64.50	219.	9.64
25.	68.68	220.	39.09
26.	8.93	221.	287.55
27.	30.41	223.	161.07
28.	62.03	225.	8.83
29.	45.91	227.	85.95
30.	15.55	228.	5.85
31.	113.16	229.	190.33
32.	33.66	230.	262.20
33.	48.86	231.	16.38
34.	19.48	232.	51.46
35.	13.13	233.	19.21
36.	39.18	234.	46.35
37.	18.03	235.	66.44
38.	201.60	236.	87.11
39.	53.45	237.	104.95
41.	36.99	238.	10.35
42.	110.73	239.	146.51
43.	43.27	241.	28.28
44.	69.75	242.	128.53
45.	169.77	243.	58.59
46.	4.09	244.	27.32
47.	1.50	245.	71.11
48.	70.79	246.	3.78
49.	24.13	247.	97.38
50.	155.43	248.	19.14
51.	33.90	249.	45.35
52.	14.71	250.	24.61
53.	67.86	251.	162.95
54.	5.14	252.	77.82
55.	28.52	253.	40.38
56.	168.14	254.	73.70
57.	49.89	255.	77.30
58.	109.01	256.	7.40
59.	125.96	257.	20.35
60.	5.37	259.	102.71
62.	68.08	260.	19.00
63.	262.74	262.	43.07
64.	12.86	263.	35.79
65.	180.42	266.	53.70
66.	18.22	267.	51.82
67.	95.01	268.	34.14
68.	27.20	269.	26.78
69.	87.67	270.	182.94
70.	181.21	271.	13.21
72.	38.58	272.	6.79
73.	6.84	274.	48.45
74.	18.46	275.	29.12
75.	274.95	276.	212.41
76.	205.27	277.	84.06
77.	25.62	278.	19.45
78.	63.53	279.	15.89
79.	21.58	280.	84.34
80.	35.51	281.	46.90
81.	138.18	282.	191.90
82.	72.18	283.	20.94
83.	68.23	284.	43.45
84.	4.95	285.	13.92
85.	50.71	286.	8.35
86.	113.11	287.	2.26
87.	92.28	288.	48.20
89.	6.65	289.	28.33
90.	30.11	290.	46.58
91.	202.93	291.	3.22
92.	5.42	292.	302.36
93.	13.42	293.	43.85
94.	183.92	294.	21.04
95.	44.42	295.	194.08
96.	167.77	296.	167.90
97.	105.95	297.	23.59
98.	37.14	298.	26.48
99.	85.50	299.	37.81
100.	50.72	300.	70.48
101.	30.34	301.	114.87
102.	288.15	303.	16.80
103.	94.35	305.	19.91
104.	84.35	306.	2.50
105.	82.88	307.	30.62
106.	156.80	308.	42.32
107.	2.65	309.	41.65
108.	34.76	310.	23.60
109.	76.34	311.	4.81
110.	14.04	312.	12.72
111.	40.23	316.	233.40
112.	151.25	317.	36.58
113.	79.07	318.	32.20
114.	22.53	319.	16.52
115.	32.08	320.	40.38
116.	30.36	321.	74.00
117.	43.90	322.	24.02
118.	72.49	323.	51.52
119.	18.19	324.	50.59
120.	27.29	325.	88.31
121.	86.32	326.	122.62
122.	15.17	327.	15.80
123.	27.49	328.	17.82
124.	95.39	329.	11.62
125.	19.28	330.	88.34
126.	100.22	331.	6.66
127.	71.58	332.	24.95
130.	239.10	333.	107.50
131.	8.25	335.	23.39
132.	92.51	336.	106.79
133.	61.08	337.	1.19
134.	4.77	338.	172.42
135.	10.66	339.	50.87
136.	61.28	340.	25.96
137.	64.63	341.	25.65
138.	39.37	342.	50.26
139.	24.97	344.	19.03
140.	74.82	345.	118.49
142.	33.11	347.	102.55
143.	31.14	349.	44.68
145.	41.74	350.	63.33
146.	62.33	351.	41.09
147.	176.43	352.	52.56
148.	19.88	353.	25.76
149.	34.18	354.	31.25
150.	12.41	355.	14.00
151.	33.53	357.	24.28
155.	267.47	358.	27.16
156.	35.37	359.	70.18
159.	60.28	360.	14.75
160.	113.09	361.	555.53
161.	100.59	362.	26.16
162.	21.35	363.	19.38
163.	82.25	364.	134.11
164.	93.99	365.	60.54
165.	109.32	366.	13.55
167.	45.87	367.	104.14
168.	104.49	368.	2.68
169.	31.37	369.	196.12
170.	57.51	370.	90.52
171.	50.92	371.	83.51
172.	8.30	372.	13.35
173.	53.42	373.	11.74
174.	50.88	375.	48.75
175.	44.62	377.	11.00
177.	63.61	378.	13.60
178.	35.77	379.	57.12
179.	150.36	381.	38.41
182.	39.72	382.	7.12
183.	108.80	383.	15.30
184.	12.57	384.	15.61
185.	24.71	385.	124.14
187.	18.44	386.	19.00
188.	10.76	388.	83.93
191.	81.54	390.	44.15
192.	11.52	392.	13.26
193.	11.64	396.	48.69
195.	19.66	400.	59.86
196.	36.02	401.	7.21

З місячних вкладок нових родів обезпечення $22,007.62

Разом від членів	$35,633.50
Процент від бондів	716.84
Заробок на бондах	1,283.31
Процент від моргечів	6,402.38
Рент від реальностей	1,070.21
Процент від позичок на членські грамоти нових родів	1,161.12
Сплата бондів	38,962.00
Сплата моргеджів	56,773.30
Сплати позичок до фонду запомогового	400.00
Сплати позичок до нових родів обезпечення	871.00
Сирітські части по бл. п.	
в. 10 Фенчак Ілія	125.00
в. 96 Деленко Михаліна	800.00
в. 345 Ґрубрин Микола	800.00
Разом	$144,998.66

РОЗХІД:

Виплати посмертних запомог по бл. п.:

в. 2 Мацько Іван	1,000.00
в. 10 Феленчак Ілія	1,000.00
в. 13 Спяк Максим	1,000.00
в. 30 Косцельник Ілія	1,000.00
в. 31 Кулька Микола	1,000.00
в. 48 Белський Данило	750.00
в. 50 Фурдик Бенедик	500.00
в. 70 Мулик Олекса	1,000.00
в. 76 Лапчак Лука	500.00
в. 90 Бажан Григорій	1,000.00
в. 95 Меч Теодор	1,000.00
в. 96 Деленко Михаліна	1,000.00
в. 127 Ґрех Андрій	1,000.00
в. 177 Пилипів Павло	1,000.00
в. 179 Макара Стефан	500.00
в. 229 Гарасим Евгенія	1,000.00
в. 230 Д-р Смит Ламонт	1,000.00
в. 247 Ліщинський Іван	1,000.00
в. 255 Хула Юліян	1,000.00
в. 266 Лемішка Петро	100.00
в. 318 Калуцька Анна	1,000.00
в. 345 Ґрубрин Микола	1,000.00
в. 350 Хома Йосиф	500.00
в. 361 Павчишин Микола	263.00

Виплати з фонду запомогового:

в. 10 Варян Василь	50.00
в. 28 Пінчак Іван	50.00
в. 29 Ґрозьо Іван	50.00
в. 38 Майкович Стефан	250.00
в. 48 Карбовничак Стефан	50.00
в. 50 Лозінська Катерина	50.00
в. 56 Бирка Пилип	50.00
в. 82 Ґнеш Анна	35.00
в. 85 Борецька Марія	50.00
в. 102 Подоляк Семен	75.00
в. 102 Болеста Петро	50.00
в. 104 Гаврилко Марія	35.00
в. 106 Михальчак Марія	35.00
в. 106 Циприк Григорій	50.00
в. 108 Фурґалець Андрій	25.00
в. 119 Омелян Олена	25.00
в. 123 Шеник Іван	50.00
в. 130 Стець Михайло	50.00
в. 155 Гавриш Розалія	35.00
в. 175 Корчинська Текля	25.00
в. 206 Виспянська Катерина	35.00
в. 213 Возняк Петро	50.00
в. 225 Кондревич Ілько	50.00
в. 230 Мельник Йосиф	50.00
в. 230 Мисливий Іван	50.00
в. 251 Дзівік Михайло	25.00
в. 254 Сіркович Войтіх	50.00
в. 254 Селеман Стефан	50.00
в. 297 Костура Кость	50.00
в. 317 Моздір Гавриїл	50.00
в. 323 Купа Варвара	35.00
в. 324 Намака Евдокія	25.00
в. 333 Старцун Юстина	25.00
в. 353 Ільчишин Яків	75.00
в. 363 Мішанець Марія	35.00
в. 383 Буката Іван	50.00

Виплати сирітських частей по бл. п.:

в. 86 Сембрат Юрій	200.00
в. 220 Ковалик Василь	600.00
в. 241 Мельник Йосиф	296.00
в. 282 Трач Іван	120.68
в. 339 Лехман Іван	700.00

Виплати з фонду народнього:

Згідно з ухвалою річного засідання виплачено посередництвом Обєднання на допомогу рідному краєви	1,100.00
Для Мих. Гайворонського	150.00
На Українську Вищу Школу в Стемфорд	200.00
На Сиротинець у Філаделфії	100.00
Вавро Василь, від. 67	50.00
Грицей Юлія, від. 339	50.00

Виплати з фонду адміністраційного:

Свобода за орган	3,500.00
Свобода за праці, чищення і опал	1,159.09
Актуар за праці	800.00
Рейвід і Ко., за зладження машинової системи для обчислювання резерви і рекордових зіставлень для оцінки грамот	685.00
Платня головного уряду	683.00
Платня лікарів за нових членів	206.00
Кошта правні при перебранню моргечів	365.50
Кошта репрезентації головного уряду	164.15
Платня помічних сил	265.00
Видатки адміністраційні, почта, телефон і т. п.	181.40
Направа машини писання чеків	12.50
Прибори для відділів і членів	106.75
Грошеві звороти нових родів обезпечення	594.97
Податок від реальности	352.54

Інвестиції:

Іеребрано реальність за ціну моргеджу	55,375.00
Інвестовано на перший моргедж	4,000.00
Закуплено бондів Злучених Держав	45,365.00
Заплачено процент на бондах	440.83
Позички для членів на нові роди обезпечення	14,894.00
Заплачено податок від реальности	8,000.00
Разом	$162,625.41

ЗІСТАВЛЕННЯ:

Готівка з кінцем лютого 1934 остала	$360,852.15
Прихід за березень	144,998.66
Разом	$505,850.81
Розхід за березень	162,625.41
Готівка з кінцем березня 1934 остає	$343,225.40

БІЛЯНС.

Стан чинний:

Готівка	$ 343,225.40
Моргеджі	1,612,506.22
Бонди	707,162.00
Реальности	323,577.70
Позички	210,970.00
Разом	$3,197,441.32

Стан довжний:

Фонд посмертний старого рода	$1,160,279.19
Фонд резервовий	439,736.29
Фонд посмертний нових родів	1,127,188.45
Фонд резервово - адміністраційний (contingent)	117,971.25
Фонд запомоговий	71,497.55
Фонд адміністраційний	65,983.17
Фонд народний	2,433.93
Фонд Конвенційний	6,984.15
Фонд сирітський	205,367.34
Разом	$3,197,441.32

Микола Мурашко, гол. пред.
Р. Слободян, г. фін. секр. і касієр.

КАСОВИЙ ЗВІТ У. Н. СОЮЗА

МОЛОДЕЧИЙ ДЕПАРТАМЕНТ

за березень 1934 року.

ПРИХІД:

Відділ	Заплатив	Відділ	Заплатив
1.	15.98	181.	3.85
3.	5.40	182.	6.30
4.	1.58	183.	5.65
5.	8.10	185.	6.10
6.	1.15	187.	45
7.	17.35	188.	3.85
8.	16.43	189.	1.35
9.	17.10	191.	6.55
10.	1.58	192.	8.77
12.	1.80	193.	5.85
13.	6.55	196.	3.50
15.	23	197.	70
16.	6.75	198.	2.00
18.	4.27	200.	8.80
20.	7.45	201.	4.75
21.	11.93	203.	4.50
22.	10.35	204.	15.30
23.	1.13	205.	5.40
24.	11.93	206.	34.65
25.	2.70	207.	3.38
26.	4.50	208.	1.60
27.	1.35	209.	3.85
28.	14.65	210.	90
29.	12.85	211.	7.90
30.	6.75	213.	19.35
31.	8.10	214.	7.40
33.	9.90	217.	22.05
35.	2.05	218.	11.70
36.	1.80	219.	5.85
38.	6.30	220.	13.50
39.	9.23	221.	23.19
40.	2.03	223.	27.25
41.	66	225.	3.40
42.	9.00	226.	1.35
43.	3.15	227.	5.85
44.	12.15	229.	21.85
45.	13.27	230.	15.53
46.	68	231.	8.35
47.	1.15	232.	5.65
48.	3.15	233.	45
50.	20.03	234.	22.25
51.	68	235.	8.10
52.	70	236.	7.20
53.	3.60	237.	14.63
54.	2.50	238.	7.20
55.	5.20	239.	26.85
56.	14.62	241.	75
57.	9.50	242.	11.70
58.	9.25	243.	11.48
59.	10.80	244.	1.60
60.	2.70	245.	9.45
61.	2.70	246.	2.47
62.	11.05	247.	20.55
63.	14.85	248.	5.40
64.	7.90	250.	67
65.	18.25	251.	6.75
66.	90	252.	5.25
67.	9.90	253.	5.20
68.	1.35	254.	4.05
69.	2.93	255.	5.70
70.	8.55	256.	3.60
72.	6.55	257.	1.35
73.	5.63	259.	10.75
74.	45	260.	3.60
75.	9.45	262.	2.50
76.	22.05	263.	2.03
77.	5.62	265.	2.70
78.	4.05	266.	5.40
80.	4.30	267.	2.95
81.	5.85	268.	5.18
82.	6.08	269.	3.60
83.	12.60	270.	16.20
85.	11.95	271.	4.30
8 6.	7.65	273.	7.25
87.	11.70	274.	5.85
89.	2.95	275.	6.10
90.	15.75	276.	33.55
91.	26.35	277.	4.73
92.	90	278.	7.05
93.	2.05	280.	5.65
94.	13.73	281.	3.60
95.	5.20	282.	18.75
96.	12.60	283.	2.50
97.	14.20	284.	70
98.	3.40	285.	75
99.	20.05	286.	4.05
100.	3.40	288.	17.55
102.	28.57	289.	3.60
103.	7.20	290.	3.60
104.	9.90	292.	28.35
105.	12.60	293.	1.57
106.	5.18	294.	3.60
107.	1.65	295.	21.60
108.	6.75	296.	10.35
109.	7.88	297.	3.60
112.	9.90	298.	2.95
113.	68	299.	2.70
114.	8.10	300.	9.00
115.	45	301.	9.00
116.	6.75	303.	1.15
117.	1.60	305.	5.00
118.	1.35	306.	2.25
120.	14.63	307.	2.05
121.	10.13	308.	4.75
122.	50	309.	2.50
123.	10.60	310.	2.93
124.	9.90	312.	6.30
126.	2.48	316.	14.63
127.	8.80	317.	6.75
129.	1.80	318.	10.13
130.	15.90	319.	2.25
131.	25	320.	6.30
132.	8.10	321.	8.10
133.	2.48	322.	1.40
135.	5.40	323.	8.80
136.	16.88	324.	6.53
137.	15.08	326.	11.03
139.	3.15	327.	3.85
140.	8.80	328.	3.75
142.	16.00	330.	6.80
143.	4.45	331.	6.08
145.	2.95	332.	7.43
146.	6.53	333.	3.05
147.	33.30	335.	2.25
148.	3.38	336.	17.55
149.	2.93	337.	90
150.	12.40	338.	13.95
151.	14.40	339.	7.43
155.	29.95	340.	2.50
156.	11.50	341.	1.35
159.	6.75	342.	22.05
160.	5.85	344.	2.48
161.	11.05	345.	5.40
162.	1.60	347.	5.65
163.	5.40	349.	7.30
164.	10.00	350.	1.60
165.	5.40	351.	1.60
167.	4.50	352.	4.75
168.	11.70	354.	1.57
169.	90	355.	3.38
170.	11.70	357.	3.15
171.	45	358.	1.55
172.	2.25	359.	9.00
173.	5.20	361.	30.85
174.	3.40	362.	6.30
175.	5.62	363.	13.50
178.	2.70	364.	16.90
179.	17.33	365.	10.25

Відділ	Заплатив	Відділ	Заплатив
366.	1.60	383.	12.83
367.	8.50	384.	11.93
369.	17.57	385.	9.22
370.	7.95	386.	1.60
371.	9.00	388.	16.00
373.	2.93	390.	5.20
375.	3.08	392.	1.60
377.	1.60	396.	9.45
378.	2.03	400.	9.90
379.	7.90	401.	2.70
381.	1.80		

З місячних вкладок	$2,427.17
Процент від морґеджів	466.29
Процент від бондів	112.50
Сплати морґеджів	100.00
Рент від реальности	75.00
Разом	$3,180.96

РОЗХІД:

Виплати посмертних запомог по бл. п.:

в. 50 Стеблінська Марія	$ 10.00

Виплати з фонду адміністраційного:

Свобода за Укр. Тижневик	400.00
Платня помічних сил	260.00
Видатки почтові	25.00
Актуар за праці	250.00

Інвестиції готівки:

Закуплено бондів за суму	9,022.50
Процент на бондах	158.75
Разом	$10,126.25

ЗІСТАВЛЕННЯ:

Готівка з кінцем лютого 1934 остала	$80,925.04
Прихід за березень	3,180.96
Разом	$84,106.00
Розхід за березень	10,126.25
Готівка з кінцем березня 1934 остає	$73,979.75

БІЛЯНС.

Стан чинний:

Готівка	$ 73,979.75
Морґеджі	173,418.75
Бонди	86,802.50
Реальність	5,900.00
Разом	$340,101.00

Стан довжний:

Фонд посмертний	$243,586.83
Фонд адміністраційний	96,514.17
Разом	$340,101.00

Микола Мурашко, гол. пред.
Р. Слободян, г. фін. секр. і касієр.

МІТІНҐИ ВІДДІЛІВ У.Н.СОЮЗА

ДЖЕРЗИ СИТІ, Н. ДЖ. Тов. Український Клюб Поступовий, від. 70, повідомляє всіх своїх членів, що звичайні місячні збори відбудуться у вівторок, 17. квітня, в год. 7.30 ввечір, в салі У. Н. Дому, 72 Маріс вул. Проситься всіх членів, а також тих, котрі посилають когонебудь платити свої вкладки, щоб долучили $1 більше за виплачення допомоги по помершим нашим членів з каси нашого товариства. Також пригадується тим членам, котрі ще до цеї пори не змінили своїх старих грамот на нові роди обезпечення, щоб це зробили якнайскорше для свого добра. Старайтеся прийти на збори у більшім числі і на час, бо є багато важних справ до полагодження. — В. Кушнір, рек. секр.

ПОДЯКИ.

Я, нижче підписана, складаю щиру подяку головному урядови У. Н. Союза за виплачення мені посмертного по моїм покійнім батькові Миколі Ґрубринови в сумі $200. Бажаю якнайкращих успіхів У. Н. Союзови. Також дякую місцевим урядникам і членам за їх труд і за участь в похороні.

Олена Ґрубрин, донька.

—o—

Я, нижче підписаний член 297 від. У. Н. Союза, складаю щиру подяку головним урядникам нашої орґанізації за уділення мені допомоги з фонду запомогового в сумі $50, котрі стали мені великою помічю у моїй недузі. Бажаю якнайкращого розвитку У. Н. Союза. Також дякую місцевим урядникам за їх труд.

Константин Костира,
Гейстінґс, Па.

—o—

Я, нижче підписана членица бр. св. Володимира, від. 323 У. Н. Союза, в Канзас Сити, Канзас, складаю щиру подяку головним урядникам нашої орґанізації за уділення мені допомоги з фонду запомогового в сумі $35, котрі стали мені великою помічю в моїм теперішнім тяжкім положенню. Також дякую місцевим урядникам за їх труд.

Варвара Купа.

—o—

Я, нижче підписаний член 28. від. У. Н. Союза, складаю щиру подяку головному урядови нащої орґанізації за уділення мені допомоги з фонду запомогового в сумі $50, котрі стали мені великою помічю у моїм важкім положенню. Бажаю якнайкращого розвитку У. Н. Союзови. Також дякую місцевим урядникам за їх труд.

Іван Пінчак,
Каларейда, Па.

ПРОТОКОЛ

З річного засідання головного уряду Українського Народного Союза, яке відбулося в днях 19 до 24 лютого 1934 року в домі У. Н. Союза під ч. 81—83 Ґренд Стріт, Джерзи Сіти, Н. Дж.

(23)

ДРУГИЙ ДЕНЬ РІЧНОГО ЗАСІДАННЯ.

Звіт відповідального редактора „Свободи", д-ра Л. Мишуги.

Та назагал треба ствердити ще раз, що наш часопис дуже відчуває брак добрих дописувачів з місць. Вони зможуть виробитися згодом, але вже з молодого покоління.

Наші дописувачі з Европи подавали нам статті на загальні теми, писані виробленою журналістичною рукою, а позатим інформували нас прямо з місць, Риму, Женеви, Відня, Праги, про те, що і як думають у тих місцях про світові справи з узглядненням української справи. З рідного краю ми мали дописи прямо зі Львова й з галицького села.

Щоб наші читачі могли критично поставитися до нашої ґазети, ми самі описали в „Свободі", як має виглядати модерна, добре редаґована ґазета, і яким має бути і що знати добрий редактор. Ми дали факти і числа, скільки людей працює в американських ґазетах, чи навіть в українських ґазетах у краю. Зробили ми це не на наше оправдання, а на те, щоби ми знали, як видаються ґазети, можна вимагати від журналіста та чи можливо мірити журналістичну працю на ярди.

У фейлєтонах старалися ми дати легку лєктуру з гарного письменства, узглядняючи особливо те, що звязане з нашою історією, в таких фейлєтонах як „Не хочемо чужого", Крашанки, чи „Боротьба за жезл" Будзиновського, „В тюрмі народів" Кравчинського і т. д.

Ґенґстерство, корупція, „джабівство" як руїнники громадського життя завжди мали в нас місце при обговоренню американських справ. З фашизму старались ми і наші кореспонденти добути це, що є дорогоцінне й побуджує націю до чину, не замикаючи очей на похибки. Для нас ґітлєризм є великою спробою відродження потоптаної аліянтами німецької нації, бунтом проти ґнету і пониження Німеччини, а заразом великою лєкцією, як не треба поступати в розвязуванню таких справ як жидівство, релігія, расизм і т. п.

Нам треба було завжди звертати увагу на те, що зціплює наш нарід. І тому ми в наших статтях поступали згідно з ґовернором Полардом, і їх спрямовували при обговоренню ріжних подій до того, що вартість людини залежить у суспільнім житті від того, чи вона може працювати в гармонії з іншими. Освіта людини не є закінчена, коли вона не вміє жити зі своїм окруженням. Звідси і наща пропаґанда за злуку наших сил у Союзі. Освіта це почуття потреби кооперації для загального добра. І якби ми в Америці були дійсно освіченими людьми, то У. Н. Союз мав би сьогодні сотки тисяч членів, бо ті члени розумілиб, скільки то ми моглиб осягнути в Америці, як би творили таку велику силу, будучи в У. Н. Союзі.

Річ ясна, що ми могли би писати і про Союз далеко більше й цікавіше, якби одержували з місць цікавіший матеріял. А що його нема, то годі вифанатизовувати теоретичні статті, які справи не рухають вперед.

Наскільки пригадую собі, залюбки дехто закидує „Свободі", що в ній замало статтей наукових і робітничих.

На науку є школа й книжка. Часопис може тільки доповнити чи допомогти контролювати набуте знання. А про робітничі справи було в нас дуже багато статтей. Зверну увагу, що було до 30 редакційних статтей тільки в справі відношення робітництва до тої реформи, яку переводиться заходами уряду з боку Найри. Вияснено багатьома наворотами відношення капіталу до праці в світлі нових змагань перемінити те відношення у свого роду спілку. Ми вияснили, звідки підчас страшного безробіття береться пошесть страйків в Америці, що підприємці далі обстоюють „отверту шапу", що далі саботують підписані ними кодекси, що далі відмовляють робітникам укладатися збірно через своїх, ними самими вибраних представників, про умови праці. Ми вияснювали ріжниці між компанійними юніями і юніями незалежними. Ми вказували на такі ключки, які вложено в автомобільний кодекс, а які дають підприємцеви право вибирати, задержувати та підносити на вищі становища робітника, без огляду на приналежність чи неприналежність до якоїнебудь орґанізації.

Ми вказували робітникови на те, що уряд не добуде робітникам прав, а тільки самі робітники мусять їх добути, і то проти волі підприємців, а права, кодекси, є писані для тих, що їх уміють добиватися.

Ми далі вказували в редакційних статтях, що машина не є ворогом безробітного, а устрій, який допускає визиск робітника і не вміє реґулювати продукції й збуту.

Ми теж пояснювали справу інфляції з робітничого становища, вказуючи на те, що вона не є ніяким поратунком для робітника, бо досвід виказує, що ціна на людську працю не зростає в такій мірі, як зростає на потрібні для життя річи.

Ми вказували робітникови, що це є обовязок держави подбати, щоб люди не були голодними, щоб мав працю той, хто хоче працювати, та щоби працюючий був забезпечений на випадок безробіття, старости, каліцтва чи нещасливого випадку.

(Далі буде).

Один мій знайомий винен мені $40. Вчора вполудне заходжу до нього. Подумай: він сидить при столі та заїдає гуску!

— Що? — питаюся обурений — то ти тут жереш гуску, а мені винен сорок долярів!

— А так, — виправдується — я вже тієї гуски не міг виживити.

—o—

— Десять літ граю вже на льотерії і все тесаме число, а ще ніколи не виграв ні цента!

— Ведеться вам як і мені. Я вже двацять літ обезпечений від нещасливого випадку, а ще ніколи не притрапився мені ніякий!

„УКРАЇНА — КРАЙ ЛЬОССУ І СТЕПІВ".

Заходом Українського Наукового Інституту в Берліні виголосив проф. д-р Пенк, світової слави ґеольоґ і один з найліпших знавців ледової доби, в середу, 28. лютого, в берлінському університеті на повищу тему обширний виклад.

„Як німецькі народні пісні ліс — казав прелеґент — так українські думи від століть оспівують степ — широченні простори, вкриті високою травою, що під вітром хвилює, що коня з їздцем вкриває. Але чи можна словами описати ввесь чар і принаду українського степу? Треба поїхати на Україну, щоби відчути всю величню красу степу — благословення української землі та не завжди українського народу. Ґеніяльний Українець Гоголь, що був залюблений у степу, писав про нього: „Ех, чорт тебе побери, степе, який ти гарний!"

„Степ простирається часто на глинковатім ґрунті, що його на Україні, як і в Німеччині, звуть льоссом. Можна його розтерти між пальцями, а всеж він стоїть прямовісними стінами й зломами. Можна в ньому копати пивниці, печери й схови перед ґранатами у війні і він держиться наче камінний дах. Льосс рівносуцільний, липкий і не наверствований у воді, як інші подібні ґеольоґічні поклади, але, як це виказують знайдені в ньому останки ріжних сухопутніх тварин — льосс наверствувався на сухому. Це курява, пил, що, падучи з повітря, повільно наверствовувався, споюваний степовими травами. Так про походження покладів льоссу говорить епохальна гіпотеза Фердинанда фон Ріхтгофена, гіпотеза, що нерозривно звязує льосс із степом. Для цієї гіпотези Україна є шкільним зразком.

„Але не всюди степ і льосс виступають так нерозривно разом. Навіть у сусідній з Україною південній Росії поклади льоссу не покриваються із степом. Ідім від дніпрового доріча до Волги нижче Казаня, то будемо ще в степу, але лишимо льосс за собою. Але здовж цілої дороги лишиться поверхня землі чорна. Не зовсім зогнила трава, що усхла в осені. Її звуглілі останки змішалися з землею. Так повстав у південній Росії відомий „чорнозем". Це своєрідна степова земля, вкрита довгою травою. Льосс повстав за інакших умовин, як ті, що їх дають нинішні степи. Він походить з епохи, у якій опади пилу були такі часті, що вони вкрили країну грубезною верствою — щоправда, напротязі десяток тисяч літ.

„Джерел цього пилу шукав Ріхтгофен у пустинях середньої Азії. Делікатний, дрібний пил, що тут повстав із звітрілих скель, і в пустині був іграшкою вітрів, лишився в степу, де його здержували трави.

„Новіщі досліди подають інше походження льоссу. Іменно має він походити з намулу рік, що випливали з велитенських ледняків у ледовій добі. Ці ріки були в літі, в часі тання ледів, велитезні, але в зимі дуже маліли. Широченне водне корито підчас осіннього спаду води оставляло купки намулу; з нього творився пил, що його зимові вітри розносили далеко й широко по країні. Скупа рістня задержувала цей пил і він поволі наверстовувався. Отже не з пустинь походить український льосс, а з полоси ледняків за ледової доби.

„Верства льоссу, груба на Україні 10—20 метрів, не повстала одноціло. Докладні досліди над нею виказали, що складається вона із численних наверствовань, перекладених верствами чорнозему, тої самої якости, що чорнозем російський. Отже наверствовування було час від часу переривane, саме в епохах, коли країна була вкрита високою травою, а пил не падав. Це докладно покривається з нашими уявленнями про ледову добу. Це виказує черґування чотирох ледових епох і трох міжледнякових. Цьому й відповідає на Україні зміна чотирох льоссових епох із трома степовими. В останній льоссовій добі є вже сліди людини. Безперервна низка знахідок по людині тої доби веде з України аж до середньої Европи. Отже й український льосс свідчить, що Україна вже за останньої ледової доби була лучником між Азією й західньою Европою".

* * *

На викладі були присутні кругло 200 осіб, переважно Німців. З уваги на численних представників наукового світа явився також державний секретар фон Більов.

Зазначити годиться, що професор Пенк — давній прихильник України. Вже перед світовою війною через контакт зі студентами-Українцями — професор Степан Рудницький був його учеником — він у межах своєї наукової спеціяльности завжди обстоював і підкреслював цілковиту окремішність Українців від Москалів. Підчас війни в 1916 р. написав у „Журналі німецького ґеоґрафічного товариства" обширну студію п. н. „Україна", в якій на основі наукових даних відстоював право України до культурної й політичної незалежности. В тій студії, яка пізніше появилася окремою відбиткою, читаємо між іншим:

„З точки погляду дальшої долі Европи матиме це величезне значіння, коли вдасться замкнути перед Росією українську браму, якою вона через свою жадобу завоювання пхається на Захід. Це вдасться найдокладніще зробити, коли на Україні знов, як у XVII. століттї, повстане незалежна держава, що, як її давніші попередниці, прилучиться до західнього культурного світа".

Спеціяльний довг вдячности лучить проф. Пенка з Українцями, бувшими полоненими з російської армії, якими він по батьківськи піклувався.

І. В.

ЯК МИ ПОМАГАЄМО РІДНОМУ КРАЄВИ.

ГЕМТРАМК, МІШ.

Збірки на ріжні народні потреби.

Товариство ім. Юліяна Головінського, від. ч. 4, О.Д.В. України в Гемтрамк, Міш., відсвяткувало дня 24-го грудня 1933 р. свято Героїв, на котрім зібрано добровільну жертву на визвольну боротьбу в сумі $25.

Коляду в сумі $224.62 зложили: по $5: Н. Стахів, І. Курчак, М. Філь, Тов. ім. М. Шашкевича, від. 94 У. Н. С.; по $3: М. Мопорівський, П. Єрис; І. Клим $2.07; по $2: Джумаґа, М. Якимів, М. Мирон, Л. Мулко, Sanitary Meat Market, С. Карпович, Зубов, О. Курочка, П. Ганиш, А. Скула, І. Чайковський, С. Ткачук, Кузик, Н. Ґорин, І. Дубик, Дербавка; по $1.50: В. Кушнір, П. Нагірняк, Осипковський; по $1: М. Чорній, П. Старжинський, Д. Дзісяк, К. Морцишин, М. Воробець, М. Вороновська, Ф. Бендус, Тейлор, А. Холевка, В. Івасюк, Ю. Думуховський, В. Смит, Рудик, В. Богай, І. Диць, д-р А. Т. Кібзей, К. Дутка, І. Ігнатюк, В. Герис, М. Ботюк, М. Бабій, П. Сеньків, о. М. Струтинський, Д. Васьків, І. Заблоцький, І. Крупка, І. Голида, Д. Войтишин, Й. Камінський, А. Бабак, І. Кульчицький, І. Бабій, Б. Квятковський, М. Кулинич, І. Костюк, П. Кухта, І. Шавінський, І. Ксьондзик, М. Прихідко, В. Крушельницький, М. Головчак, М. Косар, С. Пристач, А. Патра, Д. Дмитришин, В. Байор, А. Родюк, М. Чубка, Г. Букачевський, В. Яремчук, В. Ланє, С. Ґеник, Гр. Крук, О. Шила, С. Старик, Ю. Ґорішна, Е. Гончарський, Д. Коцюруб, М. Пазарин, С. Станкевич, брати Бойко, В. Ґох, Й. Пригарський, Лабунь, В. Лукасевич, Ф. Конкол, Колодзінський, Art. Willard, Sherman Harrison, Pastime Theatre, Й. С. Чарнецький, Наґа, І Зрібняк, Прийтурок, Гринчук, В. Притуняк, В. Нечай, С. Біба, С. Адамчук, А. Білоус, Н. Ґеник, В. Шимко, М. Старик, Й. Стельмах, С. Ґеник, А. Теленюк, Г. Гриній, І. Рунька, Кицул, М. Максимюк, Цеґельник, Н. Триш, П. Войтович, Л. Білик, О. Сігда, М. Голодюк, Піпський, І. Вдович, Ф. Нагірний, Н. Машталер, М. Ґох, С. Заґа, В. Ґерула, Прибила, О. Боднар, І. Марко, О. Адамович, М. Ґайдук, В. Сідляр, П. Андрушків, Н. Гіщук, І. Андрушко, П. Батужинський, С. Кейсе, І. Гавич, М. Галаберда, Н. Солодкий, С. Вареница; по 75 цнт.: А. Ганиш, П. Гурняк, К. Кардаш, В. Щеремета, Станкевич; по 50 цнт.: І. Думка, М. Таркевич, П. Красіцький, І. Орись, О. Шандак, Т. Ґалинда, Л. Боднар, Е. Курчак, Підсадний, Собеський, А. Чайковська, Мандзюк, В. Сенайко, М. Савчук, Саєвич, П. Турецький, Й. Чайковський, В. Туркевич, С. Стецько, Г. Гук, Балацька, О. Сотникова, М. Попик, В. Антонів, Т. Палій, П. Палій, Голровка, Д. Безпалко, П. Когут, М. Сосновський, М. Довбуш, Савка, Ю. Козак, Н. Федюк, Г. Брик, П. Ковбаса, С. Данилищин, Т. Данилишин, Протас, Н. Тиро, Д. Рубаха, С. Кривіцький, І. Равський, Ю. Прихідко, Д. Білик, Рудий, І. Сегодя, І. Спендак, М. Богач, І. Лучко, П. Прокопович, І. Татарчук, Thomas Restaurant, І. Гайдук, В. Туркевич, П. Ткач, Г. Наконечний, Музичка, І. Довбуш, П. Качмарський, Д. Панчишин, П. Гончарук, Й. Морозовський, П. Воркун, Й. Гришко, Козик, Накальський, Д. Мудрий, Г. Смулка: М. Ґура 45 цнт.; Будзіль 35 цнт.; по 25 цнт.: І. Ґава, Федчищин, П. Керницький, С. Наютів, М. Кушнір, Гнат, Д. Дмитришин, Ю. Слемкевич, І. Ангел, А. Микула, Гексон, Козак.

Разом сума $249.62 центів.

Вислано через Обєднаня як слідує: на боєву акцію $189.62; інвалідам $25; на Рідну Школу $25; для місцевої української школи $10. — Разом $249.62.

Зазначимо, що в коляді взяли участь старші й молодь.

За уряд:

Микола Ґорин, голова; **Данило Войтишин,** касієр; **Вол. Крушельницький,** фін. секр.; **Іван Курчак,** рек. секр.

БЕЙОН, Н. ДЖ.

На визвольну боротьбу.

Чистий дохід зі свята Шевченка виносив $17.50, а Андрій Рейтар зложив $1, отже разом переслано до Обєднання $18.50. Ті гроші комітет призначив на визвольну акцію в ріднім краю.

За Комітет:

Іван Довгань.

Директор театру: — Хто ради Бога, порадив вам написати цю драму?

Автор: — Ніхто.

Директор: — Чомуж ви не послухали тієї доброї ради?!

— Коні мене зруйнували — тепер шукаю якого осла, щоби знову поставив мене на ноги.

ДО УКРАЇНСЬКИХ ВИДАВНИЦТВ В АМЕРИЦІ.

Дорогі Браття! Звертаємося до Вас з прошенням дару для нашої новоснованої філії Укр. Тов. Просвіти в Прняворі в виді книжок та інших популярних видань.

Ми, ваші браття, котрих недоля вигнала на чужину, на неврожайну боснійську пустиню, мусимо тут перебути всі злидні життя. Ми не всилі набути за гроші українські книжки і часописи, а нашим бажанням є недопустити до цілковитого винародовлення наших тутешніх переселенців. Тому звертаємося до Вас з закликом: прийдіть нам в тім ділі з помічю і жертвуйте, хто що може. Заздалегідь вам щиро дякуємо за ваші пожертви.

Всі українські часописи просимо помістити наш заклик.

Всі жертви спрямовувати на адресу:

"Ukrajinsko Drustvo Prosvjete,"
Zagreb, Dalmatinska 16,
Jugoslavija.

Ярослав Фарина, голова; **Ілько Гимон,** писар.

Дощ.

— Такий дощ, а моя жінка пішла до міста без парасольки.

— Не бійся, вона поступить до якогось склепу.

— Саме того я боюся!

ТАРЗАН І ЛЮДОЇДИ. (86)

При першім нападі вояків Тарзан відскочив на бік, щоб уникнути удару меча свого противника. На своє велике здивування, і на здивування його противників, скок, який, на його розрахунок, мав його перенести на один крок на бік, поніс його на всю ширину кімнати! Удар противника минув його на волосок.

Це рішило долю його противника. Як жовнір кинувся з мечем наперед на Тарзана, цей ударив вояка по голові своєю штабою заліза. Потім він звернувся на поміч князеви Комодофльоренсалеви, але князь уже припер свого противника до стіни та скорим ударом меча пробив йому серце.

„Тепер ми заберемо одіж цих вояків", сказав Тарзан і почав знимати з себе свою одіж раба. Комодофльоренсаль пішов за його прикладом. Тарзан потім накинув на себе одіж одного з убитих вояків. „По що цього?" — спитав князь.

Скінчивши перебирання, Тарзан поніс трупа одного вояка до вікна та струтив його вниз. Потім він кинув друге тіло за першим, а за ними два свої гаки.